

1.

Μητέρα, μεγαλόθυγη στον πόνο και στη δόξα,
 Κι' αν στο κρυφό μυστήριο ζούν πάντα τα παιδιά σου
 Με λογισμό και μ' όνειρο, τί γὰρ έχουν τα μάτια,
 Τα μάτια τούτα, νά σ' ίδουν μές στο πανέριμο δάσος;
 Που έβγαυ σου τρυγίους τ' άθύναντα ποδάμα
 (Καίτα) μέ φύλλα της Δαμπτής, μέ φύλλα του Βαϊώνει!
 Το δεικό σου πάτριμα δεν άκουσα, δεν είδα,
 Άτάσχη αν ούρανος μ' άνα τα κάλλη πόγει,
 Που μέρη τόσα φαίνονται και μέρη για κρυμμένα.
 Άλλά, Θεά, δεν ήμπορώ ν' άκούσω τη φωνή σου,
 Κι' εδός έγω τ' Έλληνικό κόσμου νά τη χαρίσω;
 Δόξα 'χι' ή μαύρη πέτρα του και τό ξερό χορτάρι.

(Η Θεά άνασταί εις τόν ποιητή και τόν προσάξει νά υψήη την
 ποίησιν του Μεσολογίου).

2.

Έργα και λόγια, στοχασμοί, — στέκομαι και κοιτάζω —
 Δουλοῦδα μύρια, ποδιλοῦδα, που κρύβουν τό χορτάρι,
 Κι' άσπρα, γαλάζια, κόκκινα κλωνν χρυσό μελίσα.
 Έβαιθε μέ τούς άδελφούς, έδωθε μέ τό χάρω. —
 Μές στα χαράματα αυγά, και μές στα μεσημέρια,
 Και αά θλώσσουν τά νερά, και τ' άσπρα αά πληθύνουν.
 Εάβουν σκαρουν οι άποργιαίες, τά πέλατα κι' οι βοάγια.
 "Ασπαράς άτι, Γάλλο νοός, βόλι Τουρκιάς, τόν Άγγίλου!

1.

Στ. 3 Αστιαμός κι' έπιο κι' όνειρο,

Πάλατο μέγα πολεμιά, βαρει τό καινούδακι.

Κι' αιά! οέ λίγο έόσεμα τά λίγα στήθα μένουν· 10

'Αδανάτι' να, που ποτέ, βροντή, δεν ήουχάδες;,"

Στην κάδωρη, που σκαρτά, γοργός, τούτά' κι' ό έένος ναύτης.

Δενιάδουν γύρου τά νησιά, παρακαλούν και γαίαιε,

Και μέ λιάνια δέχεται και φώτα τόν καρμητό τους

Ο σταυροθώματος ναός και τό φτωχό έωκλήρια. 15

Τό μίος δμας έόγαλε και κεινο τη φωνή του :

"Ψαρού, τ' άγκίστρι κι' άρπασες, άλλου νά πλέγς άμα."

Μές στα χαράματα αυγά, και μές στα μεσημέρια,
 Κι' όταν θλώσσουν τά νερά, κι' όταν πλήθύνουν τ' άσπρα,

2.

Στ. 7 Το πέλας έάβου μακριά μουροδοιά και αστέρι.

• 8 'Αχι' τ' άσπρο της Άσπας και γάλυμαίνο,

Και μέ τοῦ Τορκου τ' έρηματα νός Ιταλός και Γάλλου.

• 9 Πάλατο μέγα πολεμιά τό δόλιο καινούδακι 170

Πάλατο, μέγα πάλατο βαρει τό καινούδακι 170

Πάλατο μέγα τ' άτυχο βαρει πουριόδακι 170

• 10 Δέ λίγο μένουν άρπαστα τά λίγα στήθα κόγιε

Δέ λίγο μένουν έόσεμα κιό. 170

Δέ λίγη άρα φαίνονται κιό. 170

• 11 Άκοιμητή' να, που ποτέ, βροντή, δεν ήουχάδες;

• 12 Γοργός στην κάδωρη που σκαρτά ό έένος ναύτης άσει 170

• 14 Και δέχεται μέ λιάνιας κιό.

• 16-17 Το μίος δμας έόγαλε την έγθρα της φονής του :

"Ψαρού, τό άγκιτ κι' άρπασες, νά πλές άλλου νά πλέγς."

Εάφνου σκιστρον εὐ ἀπορριμιάς, τὰ πέλαιρα κί οἱ βοδάχοι 30
Γέρος μαπαρά, π' ἀπὸθεωσ σ' ἀγρίστην τῆ ζωῆ σου,
Τὸ πέρασε, τ' ἀστόχησε, καὶ περιβαρυμένωντας:

“Αραπαῖς ἀνι, Γάλλου νόος, βάλι Τουρμαῖς, τὸπ' Ἄγγλου!
Πέλαιρο μὲν, ἀλίμονον! Βαρεὶ τὸ καλοῦδάκι:

Σὲ λίγην ὄρα ἔσομετα τὰ λίγα στήθη μένουν·
Ἄδελφάρη ἴσαι, τοῦ, βροντή, ποτὲ θὲν ἴσουχλάς τις;
Πανερημιά τῆς ἴνωσης μου, θέλω μ' ἴμέ νὰ καάφης.”

3.

Δὲν τοὺς βαπαῖν' ὁ πάλαιμος, ἀλλ' ἔγινε πωρή τους,
Σὺς κορασιαῖς νὰ τραγουδοῦν καὶ στὰ παιδιὰ νὰ παίζου.

Κί' ὁ φθόνος εἶθε, κί' ἔριζε τῆς ἀδικίας τὸ μίος.
“Καλὰ χαιμας, παρηφανη ὁ ἴοε νὰ σπᾶς ὁ κόραμος·
Νὰ ἴση τὸ θίγτω π' ἄφηςσε πᾶς πᾶς ἀλλοῦ νὰ πείτης.”

Κί' ὁ φθόνος ἐκάτρωσε τὴν ἀδικία τοῦ μίους:
“Δίγτω, ψαροῦ παρηφανη, νὰ πᾶς ἀλλοῦ νὰ πείτης.”

Ψαροῦ τοῦ παρηφανη καὶ. (19)

Στ. 21-32 Ψαράς μαπαρά, π' ἀπὸθεωσ σ' ἀγρίστην τῆ ζωῆ σου,
Τ' ἀστόχησε τρισύγωνα κί' ἔφθωνα σκαμμένης:

3 - 4.

τὰ παλληγκάρια
Στὸν ἴσκιό τῆς ἀσπίδαχτης καὶ . . . σημάδιας,
Καὶ μ' ἴθα τ' ἄφματα βροντοῦν τωπλά τοῦ κόρου γέμου,
Κί' εὐφραίνονται τὰ μάτια τοός, κί' εὐτύχησαν κοιτῶντας
Τὸς κορασιαῖς νὰ τραγουδοῦν καὶ τὰ παιδιὰ νὰ παίζου.
Καὶ γέμου μ' ἴθα τ' ἄφματα βροντοῦν τωπλά τοῦ κόρου.

4.

Ἄπο τὸ μαιύρο σύγνεγο κί' ἀπὸ τῆ μαύρη πῖσσα,
Ἄλλ' ἴθιος, ἀλλ' ἀράτος αἰθέρας κομποφόρος
Ὁ στύλος πανερωμένος, μὲ κάρου μαζωμένα
Τὰ παλληγκάρια τὰ καλά, μ' ἀπένου τῆ σημάδια,
Ποὺ μουραυρίζει καὶ μιλεὶ καὶ τὸ Σταυρὸν ἀνάλωνει
Παντόγυρα στὸν ἔμπορον δέρα τῆς ἀντρειάς,
Κί' ὁ οὐρανὸς καμάφωσε, κί' ἡ γῆ χερσοκρατοῦσε·
Κάθε φωνὴ κινούμενη κατὰ τὸ φῶς μιλῶσε,
Κί' ἐσκόρπητα τὰ τρισύγωνα λουλοῦθια τῆς ἀγιάτης:
“Ὀμορφη, πᾶνύσια, κί' ἀπαρτή, καὶ οὐδαστή, κί' ἀγία!”

4.

Στ. 2 Ἄλλ' ἴθιος μῆτας κί' ἀόρητος, αἰθέρας κομποφόρος

Ἄλλ' ἴθιος, ἀλλ' ἀμῆτητος αἰθέρας καὶ.

Ἄλλ' ἴθιος, ἀλλ' ἀκλόνητος καὶ.

Ἄλλ' ἴθιος, ἀλλ' ἀτάραχος καὶ.

5-6 Ποὺ μουραυρίζει καὶ μιλεὶ καὶ τὸ Σταυρὸ τερῶναι
Στὸν ἔμπορο κί' ἀτάραχον ἑλεοθεοῦς δέρα

Στὸν ἔμπορον κί' ἀτάραχον παλληγκαρίας δέρα (20)

Στὰς ἔμπορος κί' ἐλευθερος κί' εὐτυχημένους αἰφῆς

7 Κί' ὁ οὐρανὸς τῆ βλάγουμε κί' ἡ γῆ τῆ χερσοκρατοῦσε

8-9 ἀνθρωπικὴν μιλιὰ, καὶ αὐ σπᾶνι πᾶσαι.
Τὰ πᾶνύσια καὶ τρισύγωνα τοῦ πᾶνυ λουλοῦθια

ἡ πρόσδοχη γλῶσσά φωνῆ αὐ κῆφαι
Σκορπώντας τὰ τρισύγωνα τῆς ἀγιάτης λουλοῦθια

Καὶ σοῦ σκαρπᾶ τρισύγωνα τῆς ἀγιάτης λουλοῦθια (20)

10 Ἄμικητή ἴσαι κί' ἔμπορη καὶ οὐδαστή κί' ἀγία.

Ἄπο τὴν ἀπειρήν ἐργιά τὰ μάτια μαθημένα
 Χαμηλωμένοι κ' ἄστραψαν, κ' ἔσαν τὰ μαῦρα χέλην·
 "Παῖδι, σὺν πόρῃ χαιρεῖσαι μὲ τῇ βῆσιν ποῦ στέρνεϊς·
 Μερσοῦτά, λαγέ, σὺν κωνητό, κατακαμπίς καπνίσεις·
 Πλάσ, στροβιλοφλουτὰ ἐσπνῆς, ἀφρό, σαλιγκοκαύκη."
 Καὶ τῶρα δᾶ, ε' ἀράδουμο πύττημ' ἀγοροπωλώντας,
 Κατὰ τὸ κάστρο τὸ μικρὸ πάλι κοιτᾶ, καὶ σφίγγει,
 Σφίγγει στενά τῇ σπάθῃ τοῦ σὺ λαδωμένο στῆθος,
 Π' ἀργικὰ μέσα τὴν καρδίᾳ μετᾶλη καὶ τῇ θλίβῃ.

6.

Στ. 8-5 Ἰβρεις, παιδάκι, στὴν μπασιὰ καὶ στέρνεϊς τῇ φωνῇ σου.
 Ἐρικῶ σε, γάδρε, ποῦ ἐσπνῆς φλόδιντα στροβίλοσ σὺ βρόχο·
 Δουλειὰ χεῖς, ῥοιμοσαλίγκρα, καὶ βάρτω τοὺς ἀφροὺς σου.

Ἐσπνῆτας εἰ φλόδιντοστροβίδα, γάδρε, βαρεῖς τὸ βρόχο

Πλάσ, στροβιλοφλουτὰ ἐσπνῆς, ποδὸν ἀφρό, σαλιγκ:

· 4 Κατακαμπίς ὁ κωνητός λατό ἴε κὲ καπνίτη

Μαρσιὰ λατό ἴε ὁ κωνητός κατακαμπίς ν' ἀργίτη

· 6-9 Τῶρα μὲ τὴν πανέτηρα θεωρία κατανωμένη

Κοιτᾶ, καὶ σφίγγει τὸ σπασὶ σὺ λαδωμένο στῆθος,

Ποῦ μὲσ' ἀργικὰ τὴν φύγῃ μετᾶλη καὶ τῇ θλίβῃ.

Καὶ τῶρα

Πλάσ βαρώντας μὲ τὸ νοὸ κατὰ τὸ φῶς, καὶ πάλι

Κοιτῶντας, καὶ ε' ἀράδουμο πύττημ' ἀγοροπωλώντας,

Κατακαμπίσει τὸ σπασὶ σὺ λαδωμένο στῆθος,

Π' ἀργικὰ μέσα τὴν καρδίᾳ μετᾶλη καὶ τῇ θλίβῃ.

· 7-8 Κατὰ τὸ κάστρο τὸ μικρὸ, καὶ μὲ τὰ ὄσα τοῦ χέφια
 Σφίγγει σφινγιά τῇ σπάθῃ τοῦ κῆ.

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

Ἔστω ὁ Ἔστωτας χορὸ μὲ τὸν ἔσθον Ἀσπίλη,
 Κί' ἡ φύσις ἦθερε τὴν καλὴ καὶ τῇ γλυκιὰ τῆς ἄρα,
 Καὶ μὲσ' στῇ σιά πὺ φούρωσε καὶ κᾶσι ἄρασις καὶ μύσγους
 Ἄντικουστοσ κῶταθισμοὺς καὶ ἀποθουμισμένους.

6.

Στ. 1-4 Ὁ Ἔστωτας ἐγύραφε μὲ τὸν ἔσθον Ἀσπίλη,
 Κί' ἡ φύσις ἐλη βλοισαται μὲσ' στῇ γλυκιὰ τῆς ἄρα.
 Ἐίς ε' ὄρανοῦ τὴν εἰατωαὶ καὶ σὰ κρηπᾶ τοῦ βᾶτου
 Ἄντικουστοσ κῶταθισμοὺς καὶ ἀποθουμισμένους.

Ἐσοῦ ποθισμένου . . . μὲσ' σὺν κρηπᾶ κρηπῶνα

Ἄντικουστοσ κῶταθισμοὺς καὶ ἀποθουμισμένους.

Καὶ φέρονον οἱ ἀερίθεις, χορᾶτοι νεοτῶνθη,

Ἄντικουστοσ κῶταθισμοὺς καὶ ἀποθουμισμένους.

Σὲ τῆ, σὲ κύμα, σὲ γυλιὰ,

Μὲ πόδο, μὲ γιοφύλλι,

(Πύδι, Κύρ Ἐστωτας, χοροῦ)

Τῶρα ποῦ ἐστῆρας χορὸ

Μὲ τὸν ἔσθον Ἀσπίλη.

Στῇ φρέστη μὲσ' τῇ φουρτωτῇ,

Χαρωμένη τῶρα,

Ὅπου ἄρασις καὶ μύσγους κᾶσι,

Κί' ἡ φύσις ἦθερε τὴν καλὴ

Καὶ τῇ γλυκιὰ τῆς ἄρα.

Ἀρασις καὶ μύσγους κᾶσι κί' αὐτόσ

Ὁ βᾶτος φουρτωμένος,

Καὶ μὲσ' ἀποθῆρασε γλυκὺς

Ἄντικουστοσ κῶταθισμοὺς

Καὶ ἀποθουμισμένους.

Νερά καθαίρεια και γλυκά, νερά χαριτωμένα,
Χύνονται μὲς στὴν ἄβυσσο τῆ μοσχοδαυλιμένη,
Και παίρνουνε τὸ μόνον τῆς, κ' ἀφήνουν τὴ θροασά τους,
Κι' οὐλα στὸν ἦλιο δειγνόντας τὰ παλόνια τῆς πηγῆς τους,
Τρέχουν ἐδῶ, τρέχουν ἐκεῖ, και κάνουν οὐν ἀγρόνια.
Ἐξ' ἀναβρύσει κ' ἡ ἴωη σ' τῆ, σ' οὐρανό, σὲ κύμα.
Ἄλλα στῆς λίμνης τὸ νερό, π' ἀκίνητό 'ναι κ' ἄσπρο,
'Ακίνητ' ἔσπου κ' ἄν ἰθῆς, και κάρτασπρ' ὡς τὸν πᾶτο,
Μὲ μικρὸν ἱσκιον ἔγνωρον ἔπαιξ' ἡ πστραλοῦδα,

5

Και βάλτω τὰ τρισέβγεια στῆθη ἀνδοιμένο βᾶτο,
Ποὸ π' ἀκκια κλαίει π' ἀκαθὸν χάρα μὲς στῆ γλυκά τῆς ἔρα,
Και ἀέθρουν μ' ἤχος ἡμερῶος και λιγθομιμνημῶος.
(κρ)

Στ. 5-9 Ἐνὸ ἔσφ' ἰσραϊάτατα νερά χαριτωμένα
Πέφτουνε μὲς στὴν ἄβυσσο . . .
Και χαίρονται τὸ μόνον τῆς και δύνουν τὴ θροασά τους
Μ' ἄλα τὰ πλῶουσιπάρωχα καλὰ τῆς νερούμιας:
Και τὰ νερά σπουδίζουνε και κάνουν οὐν ἀγρόνια.

• 7 Και παίρνουνε τὸ μόνον τῆς γιὰ τὴ θροασά π' ἀφήνουν
Ἐἰς χαριτωτὸ χαριτωμένο εἰσπῶνται οἱ ἔθης ἄλο στῆς: "

Νερά κ' ἀγρόνοκαλαίς και πὲς μὲ σπουδα σ' ἀθῆ,
Σοὸ δύνουνε τὸ μόνον τους γιὰ τὴ θροασά π' ἀφήναις.

• 11-14 Ἄλλα στῆς λίμνης τὸ νερό π' ἀκάθωτο 'ναι κ' ἄσπρο,
'Ακίναστ' ἔσπου κ' ἄν ἰθῆς, και κάρτασπρ' ὡς τὸν πᾶτο,
Μὲ μικρὸν ἱσκιον ἔπαιξ' ἡ πστραλοῦδα,
Ποὸ βᾶδισας τὸν ἔσπου τῆς μῆσα στὸν ἔγνω κρῖνο.

Ποὸ πᾶρασεν εὐωδικὰ νόχτα στὸν ἔγνω κρῖνο
Ὁσοῦγε σ' ἔγνωκρῖνο τοὺς μόνονς ἔσνωχῆσαι
"Ἀπὸ τὸ σῆμα τοὺ κερῆς: "
Ποὸ μῆσα στὸν ἔγνωκρῖνο γλυκά 'γε ἔσνωχῆσαι

Ποὸ 'χ' εὐωδικαί τς ἔσπου τῆς μῆσα στὸν ἔγνω κρῖνο.
'Αλαροῦκωτε καλέ, γιὰ πὲς ἀπόθε τί 'δες'
Νόχτα γιμάτη θουμάτα, νόχτα σπαρμένη μῆγια!
Χωρὶς ποσῶς τῆς, οὐρανό και θάλασσα γὰ πῆνε,
Οὐδ' ἄσο κᾶν ἡ μέλισσα κοντὰ στο λουλουδάκι,
Γόρου σὲ κᾶν ἀτάραχο π' ἀσπρίσει μὲς στῆ λίμνη,
Μονάχο ἀνακατώθησε τὸ σπογγολὸ φεγγάρι,
Κ' ἄραρη βγαίνει κορασιά ντυμένη μὲ τὸ φῶς του.

15

"Ἡ ἀραρῆσῆ μωρητῆ τῶν στῆ. 11 - 14 εἰς τῶσο τὸ Γ' Σχῆμαμα ἦσαν: "

Ἀσπρὸ βουνακι πρῶτα ποὺ σείεται και βελάσει
Και μὲς στῆς λίμνης τὰ νερά σπρωτά, γλυκά, καθαίρεια,
'Ἐπαίξ' μὲ τὸν ἱσκιον τῆς γαλῆλια πστραλοῦδα,
Ποὸ εὐωδικαίσε τὸν ἔσπου τῆς μῆσα στὸν ἔγνω κρῖνο.

Στῆς ἔγνω τῆς λίμνης τὰ νερά ἀκάθωτα καθαίρεια
Στ. 15 Γιὰ πὲς, ἀλαροῦκωτε, στῆ λίμνη ἀπόθε τί 'δες
'Ἐσο ἴσκιον ἔχεις ἀλαροῦ, και πὲς ἀπόθε τί 'δες

• 19 Στῆ λίμνη κλαί και λῆσο δικάνωτας τὸ φεγγάρι
Κᾶν λῆσο κ' ἀτάραχο τολίσει τὸ φεγγάρι.

• 19-21 Ἐκαί ποὺ ἡ λίμνη φούσκωσε στο σπογγολὸ φεγγάρι,
Σοχὰ τὸ φῶς τοὺ φεγγαροῦ κᾶν λῆσο τολίσει,
Κ' ἔθρησε κῶρη θεκιά και φεγγαροκωμένη.

Σὲ κᾶν ἀκᾶνω ἀτάραχο, π' ἀσπρίσει μὲς στῆ λίμνη,
'Ἐσπογγωκατωθήσε τὸ σπογγολὸ φεγγάρι,
Κ' ἄραρη βγαίνει κορασιά ἀλάμαρη στο φῶς του.
Κ' ἄραρη βγαίνει κορασιά και θεκιά στο φῶς του.
Κ' ἄραρη βγαίνει κορασιά σπημένη μὲς στο φῶς του.